

Rapportage veldonderzoek in de Oostduinen van Goeree-Overflakkee

Inleiding

Door Ger Maatkamp (NLGO) is op verzoek van Natuurmonumenten een muizenonderzoek uitgevoerd in de duinen van Goeree. Het onderzoeksgebied bevindt zich in de Oostduinen in de km-hokken 36-58 22 en 23. Het onderzoek is uitgevoerd met behulp van inloopvallen van het type Longworth. Het doel van dit onderzoek is het vaststellen van de aanwezigheid van de Noordse woelmuis (*Microtus oeconomus*) in het onderzoeksgebied en is uitgevoerd tussen maandag 26 september 2016 en vrijdag 30 september 2016. Het weer was tijdens dit onderzoek heel goed zeker gelet op de tijd van het jaar. Het is de gehele periode droog gebleven en de temperatuur was aan de hoge kant varieërd tussen de 14 en de 23 graden celsius en er was weinig wind, maximaal windkracht 3 á 4.

Werkwijze

De gebruikte inloopvallen zijn in vijf rijen (zie bijgaande afbeelding) van tien vallen geplaatst. Daarbij zijn de vallen telkens om tien meter van elkaar geplaatst. In totaal zijn er vijftig vallen geplaatst tijdens dit onderzoek. Door goede afspraken met alle betrokkenen inzake het plaatsen van de vallen in het veld zijn calamiteiten voorkomen.

Waar de vallen zijn geplaatst is dat telkens aangegeven met papieren plakband als merkteken. Aan het begin van een rij met een dubbel merkteken en een enkel merkteken bij elke volgende val om te eindigen met een dubbel merkteken aan het eind van een rij. Tevens hebben alle vallen een eigen unieknummer zodat je altijd aan je lijst kunt zien om welke vallen het gaat.

De vallen zijn na plaatsing op maandagmorgen 26 september een dag open blijven staan. Op dinsdagmorgen zijn de vallen "op scherp" gezet. Dat wil zeggen dat de muizen hierna worden gevangen als ze de val betreden. Vanaf dit moment worden de vallen zes keer, om de twaalf uur, gecontroleerd en waar nodig van nieuw voer voor de muizen voorzien.

Resultaten

Dinsdag 27 september 21.00 uur eerste controle;

Rij 1 : geen vangst

Rij 2 : 1 x bosmuis (*Apodemus sylvaticus*), 1 x veldmuis (*Microtus arvalis*) en een pad (*Bufo bufo*)

Rij 3 : 1 x huisspitsmuis (*Crocidura russula*) en een groene kikker (*Rana esculenta*)

Rij 4 : 1 x bosmuis

Rij 5 : 3 x huisspitsmuis

Woensdag 28 september 9.30 uur tweede controle;

Rij 1 : 2 x dwergmuis (*Micromys minutus*)

Rij 2 : 1 x bosmuis, 1 x dwergmuis

Rij 3 : 6 x dwergmuis

Rij 4 : 2 x bosmuis, 1 noordse woelmuis (*Microtus oeconomus*), 1 x veldmuis

Rij 5 : 3 x huisspitsmuis, 1 x rosse woelmuis (*Myodes glareolus*)

Woensdag 28 september 21.00 uur derde controle;

Rij 1 : 2 x dwergmuis, wezel (*Mustela nivalis*)

Rij 2 : 1 x bosmuis, 1 x dwergmuis

Rij 3 : 3 x dwergmuis

Rij 4 : 3 x bosmuis, 2 x noordse woelmuis

Rij 5 : 2 x bosmuis, 2 x huisspitsmuis

Donderdag 29 september 9.30 uur vierde controle;

Rij 1 : 3 x dwergmuis

Rij 2 : 3 x bosmuis, 2 x dwergmuis

Rij 3 : 3 x dwergmuis, 1 x rosse woelmuis

Rij 4 : 3 x bosmuis, 1 x dwergmuis, 3 x noordse woelmuis

Rij 5 : 3 x huisspitsmuis

Donderdag 29 september 21.00 uur vijfde controle;

Rij 1 : 4 x dwergmuis (waarvan twee in één val)

Rij 2 : 2 x bosmuis, 1 gewone bosspitsmuis (*Sorex arneus*), 1 x dwergmuis, 1 x noordse Woelmuis

Rij 3 : 1 x dwergmuis

Rij 4 : 1 x bosmuis, 2 x dwergmuis, 2 x noordse woelmuis, 1 x rosse woelmuis

Rij 5 : 1 x bosmuis, 4 x huisspitsmuis

Vrijdag 30 september 9.30 uur zesde controle;

Rij 1 : 1 x gewone bosspitsmuis, 3 x dwergmuis

Rij 2 : 1 x gewone bosspitsmuis, 2 x dwergmuis, 2 x veldmuis

Rij 3 : 1 x gewone bosspitsmuis, 1 x dwergmuis

Rij 4 : 1 x bosmuis, 1 x dwergmuis, 3 x noordse woelmuis

Rij 5 : 1 x bosmuis, 3 x huisspitsmuis

Conclusie

Een belangrijke conclusie is dat er tijdens dit onderzoek een groot aantal verschillende soorten (zeven) muizen zijn gevangen. Met name de aantallen gevangen noordse woelmuizen en dwergmuizen vallen op. Van alle in Nederland voorkomende familie muizen, woel-, ware- en spitsmuizen, zijn soorten gevangen. De meest gevangen muis is de dwergmuis met éénenveertig vangsten, waarvan twee in één val wat uitzonderlijk is. Van dezelfde familie, de waremuis, was ook de bosmuis goed vertegenwoordigd met drieëntwintig vangsten. Bij de spitsmuizen valt het verschil tussen de huisspitsmuis, met negentien vangsten, en de bosspitsmuis met maar vier vangsten op. De vangsten van deze bosspitsmuizen zijn allemaal gedaan tijdens de vijfde en zesde controle respectievelijk één en drie maal. Van de woelmuizen is de noordse woelmuis het meest gevangen, namelijk twaalf keer. Terwijl de veldmuis vier maal en de rosse woelmuis drie maal is gevangen.

Hoewel de vangsten in dit gebied anders doet vermoeden is de positie van de noordse woelmuis verre van onbedreigd in dit gebied. De "nieuwe" soort de rosse woelmuis rukt ook hier sterk op. Uit braakballen onderzoek uit dit gebied dit jaar blijkt dat deze hier in grote getalen voorkomt. In een laatste partij braakballen van de kerkuil uit dit gebied zaten drie keer zoveel rosse woelmuizen dan noordse woelmuizen. Monitoring van de noordse woelmuis hier in de toekomst is dus gewenst om deze ontwikkeling te blijven volgen.

Bij vallenonderzoek wordt meestal maar vier keer gecontroleerd, tweemaal 's-morgens en tweemaal in de avonden. Ik heb er voor gekozen dat in dit geval zes maal te doen. Dit omdat mijn ervaring bij eerder onderzoek is dat de derde en vierde controle altijd de hoogste score gevangen muizen opleverde. Bij dit onderzoek zien we bij de controles om 9.30 uur 's-morgens op woensdag 18 gevangen muizen opleverde donderdag 23 en op de vrijdag 20. Tijdens de avond controles om 21.00 uur waren de vangsten op dinsdag 7, woensdag 17 en op donderdag 21. Hoewel de aantal gevangen muizen tijdens de avond controles bij elke latere controle hoger lag dan de vorige controle, zien we dit niet bij de ochtend controles. Er is dus geen overduidelijke noodzaak aangetoond voor deze extra vangstdag.

Het onderzoek is uitgevoerd met ondersteuning van een aantal leden van NLGO en het IVN op Goeree-Overflakkee in verschillende samenstellingen. Zonder hun inspanning was dit onderzoek niet mogelijk geweest, waarvoor dank.

Overzicht vallen

